

In één op drie gezinnen worden kinderen verwend. Hun ouders stellen geen eisen, er zijn geen regels, er zijn geen grenzen. Op school kunnen ze niets verkeerd doen. Als er iets fout loopt, is dat

de schuld van de leerkracht

of van slechte vrienden. Vaak beseffen ouders niet altijd wat gebeurt. «We zien onze kinderen graag. Ze mogen het toch goed hebben.» Pas later duiken de problemen op.

Kinderen hebben grenzen nodig. Ze willen weten wat kan en wat niet kan. Dan voelen ze zich veilig: ze kunnen initiatieven nemen en verantwoordelijkheid. Zo leren ze zelfstandig zijn. Wie geen grenzen krijgt, leert er niet mee omgaan. Grenzen zijn vuurtorens. Ze leiden, geven bevaarbaar water aan. Hoe minder regels er zijn thuis, hoe meer energie leerkrachten daar moeten in steken op school.

Ouders bepalen zelf voor een groot deel hoe kinderen zich gedragen op school, wat ze voelen en welke resultaten ze behalen. Dat heeft te maken met de manier waarop ze thuis met hun kinderen omgaan. Er bestaat geen verlicht pad om kinderen op te voeden. Toch is er volgens specialisten een manier van opvoeden waarbij kinderen meer kansen hebben op een goede ontwikkeling. Niemand vaart altijd de juiste koers. Maar we hebben wel het roer in handen. Aan u de keuze (op pagina vier).

SCHADUW OP SCHOOL
p. 2-3

DE JUISTE KOERS?
p. 4-5

GRATIS VAKANTIE
p. 7

«Jochen is op school een héél ander kind dan thuis. Ik begrijp dat niet.» (Evelyn, zijn moeder).
 Dat klopt niet helemaal. Jochen is precies hetzelfde kind thuis en op school. Hij reageert er wel anders. En hij verschilt van Kevin, Elsje, Jurgen en Halit. Waaraan ligt dat? Ouders bepalen zelf voor een groot deel hoe hun kinderen zich op school gedragen. Door de manier waarop ze met hen omgaan. Vaak moeten ouders **schipperen**, wat water in hun wijn doen. En toch ook een rechte lijn uitzetten. Soms verliezen ze de juiste koers. Want die is voor elk kind en elke leeftijd anders. Ze moet voortdurend worden bijgesteld.

DE SCHULD VAN DE OUDERS?

Niet alle probleemgedrag op school is de schuld van de ouders natuurlijk. Soms zorgen de leerkrachten of de school daar zelf voor. Vaak ontstaat probleemgedrag door een gebrek aan communicatie tussen school en thuis. En moeten kinderen zelf hun veilige haven zoeken. Deze maand lezen 150.000 Vlaamse leerkrachten in hun Klasse over discipline op school. Dat de opvoeding thuis belangrijk is, hoeft niemand ze nog te vertellen. Veel leerkrachten hebben de indruk dat ouders hun problemen graag gewoon doorschuiven naar de school. Alleen een gezamenlijke aanpak helpt.

Ouders staan

debby (10)

«Omdat ik het zeg»

Georges (40), haar vader:

«Wij maken het Debbie niet gemakkelijk. We verwachten veel van haar en ze weet dat. Thuis zijn er veel regels en wetten. Daar moet ze zich aan houden. Ze weet dat die te nemen of te laten zijn. Als ze dan toch wat mispeutert, straffen wij haar daar voor.»

Kathleen (32), haar juf:

«Debbie is wat teruggetrokken op school. Bij toetsen is ze altijd heel zenuwachtig. Je voelt dat ze goed wil presteren en spiegelt zich daarbij aan anderen in de klas. Ik moet haar nooit op de vingers tikken en haar cijfers zijn meestal goed. Zelf neemt ze weinig initiatief. Ik denk dat ze wat zelfvertrouwen mist.»

Debbie krijgt **weinig échte warmte** thuis. Maar wel **veel regels** en wetten. Daar moet ze zich aan houden. Debbie krijgt een **AUTORITAIRE OPVOEDING**. Dat kan leiden tot kwetsbare kinderen die geen initiatief durven nemen op school, zich altijd vergelijken met anderen en niet in zichzelf geloven.

WEINIG WARMTE

«Los het zelf maar op»

Willy (34), zijn vader:

«Jorne is een vervelend kind. Er is altijd wel wat: ruzie, slechte cijfers, strafwerk... Maar hij moet zijn plan trekken. Zelf zijn problemen oplossen, die hebben wij toch niet veroorzaakt. Gelukkig hebben we voor hem een strenge school gekozen.»

Jos (44), zijn klasleraar:

Jorne (14) «Jorne is een probleemgeval op school. Hij zet een grote mond op tegen de klasgenoten en tegen de leerkrachten. Met hem praten lost niks op en elke dag straffen ook niet. Alles glijdt van hem af. Zijn ouders zien we niet, ze reageren nooit. Die hebben belangrijker dingen te doen, antwoordt Jorne dan schamper.»

Jorne krijgt **weinig genegenheid** en steun thuis, ook **geen wetten en regels**. Hij is aan zijn lot overgelaten. Zijn ouders **VERWAARLOZEN** hem. De school zal het wel oplossen. Maar daar loopt het **écht fout**. Verwaarloosde kinderen kunnen zichzelf moeilijk controleren, ze hebben weinig zelfvertrouwen en lopen meer risico om later op het slechte pad te komen.

Kinderen hebben grenzen nodig

- Misschien wil u meer lezen over dit onderwerp. Zoek in de bibliotheek bij de non-fictie onder het nummer 430.4 (opvoedkunde).
- Ouders eisen te veel van kinderen als ze zonder grenzen en op eigen verantwoordelijkheid hun weg moeten vinden. Grenzen stellen. Allemaal goed en wel maar hoe doe je dat? Hoe zoek je het evenwicht tussen te streng zijn en te veel toegeven? «Kinderen hebben grenzen nodig» van Jan-Uwe Rogge schetst vele situaties die ouders zullen herkennen. Met soms verbluffende voorstellen voor oplossingen. Het boek is uitgegeven bij Van Holkema & Warendorf en kost 550 fr. Klasse voor Ouders heeft 100 gratis exemplaren. Gewoon de bon invullen en als u geluk hebt, krijgt u het boek gratis toegestuurd.

Toch is er volgens specialisten een stijl van opvoeden waar kinderen meer kans hebben om zich goed te ontwikkelen. **Thuis én op school. Het is opvoeding die warmte biedt en tegelijkertijd regels stelt en grenzen toont.** (Niet alléén maar warmte en géén regels of alléén maar regels en géén warmte. De twee samen dus.) Daar vaart iedereen wel bij: de kinderen, de ouders en de leerkrachten. Maar ouders staan wel aan het roer. Al hebben sommigen dat blijkbaar uit handen gegeven. Dan zwalpen de kinderen maar wat rond. Ouders hebben het niet gemakkelijk. En de beste stuurder staat aan wal.

aan het roer

«Je kan ermee praten»

Mies (33), zijn moeder:

«Natuurlijk heersen er regels en wetten in ons huis. Voor iedereen, ook voor ons. We trekken duidelijke grenzen voor onze kinderen. Wat kan en wat niet en waarom. En daar willen we met onze kinderen wel over praten. Binnen die grenzen gaan ze hun gang.»

Hilde (36), zijn juf:

«Boris is een leuke gast. Hij ligt goed in de klasgroep. Hij neemt initiatief en is soms een beetje te zelfzeker. Maar het is een man van zijn woord en als er iets op zijn lever ligt komt hij dat vertellen. Als ze allemaal maar zo waren.»

Boris krijgt veel kansen thuis. Zijn ouders verwachten veel van hem. Samen met hen heeft hij een structuur afgesproken waarin hij vrij kan bewegen. Hij krijgt warmte en regels. Zijn ouders voeden hem DEMOCRATISCH op. Dat werkt in zijn voordeel. Ook op school.

boris (8)

VEEL WARMTE

«Ze is zo'n schat»

Marthe (25), haar moeder:

«Lien is een schat van een kind. We doen alles voor haar. Je kan een kind niet graag genoeg zien. Gisteren heeft ze op de speelplaats met haar springtouw naar Wendy geslagen. Stevig getraaft natuurlijk, maar het was haar schuld niet. Wendy en Joyce plagen haar al een hele week. Die hadden straf moeten krijgen, niet Lien.»

Veerle (46), haar juf:

«Lien is soms wat moeilijk. Ze doet vaak haar zin, drijft haar willetje door. Ze kan moeilijk echt samenwerken in de klas. Maar ze is wel heel graag bij haar vrienden. Daar wil ze vanalles mee doen. Af en toe moeten we Lien op haar plaats zetten. Dan reageert ze hevig en begint ze te roepen.»

Lien krijgt veel warmte en genegenheid thuis, maar geen grenzen en regels. Alles wat ze doet is goed. Haar ouders VERWENNEN haar. Zo leert ze geen grenzen kennen die kinderen nodig hebben om zich veilig te voelen. Op school moet ze leren dat er grenzen en regels zijn. En dat je niet altijd gelijk krijgt.

lien (5)

GRATIS BOEK

Ja, ik wil kans maken op het gratis boek «Kinderen hebben grenzen nodig».

Naam: .....

Adres: .....

(Knip de bon uit, kleef hem op een briefkaart en stuur meteen naar Klasse voor Ouders - Hendrik Consciencegebouw - Toren A, vijfde verdieping - Emiel Jacqmainlaan 165 - 1210 Brussel.)

Het schema in deze tekst is geïnspireerd op «De psychologie van de adolescentie: ontwikkeling en hulpverlening» (De Wit, Slot en Van der Veer)

• Rekenen wil niet vlotten

Hein (8) heeft problemen met rekenen. Tijdens de rekenles komt meester René de leerkracht van Hein helpen. Meester René weet precies wat Hein nog moet bijwerken. Daar praat hij over met zijn leerkracht en zijn ouders. René is taakleerkracht op school. Hij begeleidt kinderen met leerproblemen. Hij volgt ze en helpt ze voort. Soms individueel of in kleine groepjes. Dan komen de kinderen uit hun gewone klas naar de taakklas. Sommigen twee keer per week, anderen twee keer per dag. Naargelang de behoefte. Dat is afgesproken met de klasleraar en de ouders. Maar René kan de kinderen ook in hun eigen klas bijwerken en begeleiden. Zo hoeven ze zich niet anders dan de anderen te voelen. Met een extra leerkracht in de klas is het voor de leerkracht gemakkelijker om les te geven op ieders maat. Soms laat hij de kinderen werken in de hoeken van de klas (leeshoek, spellinghoek, rekenhoek...). Twee leerkrachten kunnen samen beter inspelen op de behoeften van elke kind. Maar meester René doet meer. Hij probeert elke leerkracht van de school te ondersteunen om kinderen met leerproblemen te ontdekken en zelf al een beetje verder te helpen.

Elke school kan kiezen om een van zijn leerkrachten als taakleerkracht aan te duiden. Het schoolbestuur kan daarover overleggen met de ouders in de participatieraad of lokale schoolraad.

In het donker is het kouder

Lisa (12) schrijft veel fouten. Juffrouw Moniek geeft daarom op een andere manier les aan Lisa dan aan Stefaan. Die krijgt zelfs oefeningen bij, omdat hij zo snel werkt. Moniek verspreidt haar zorg en aandacht naargelang de behoefte van de verschillende kinderen in de klas. Ze differentieert. Dit jaar lukt haar dat nog beter omdat meester Jos een aantal uren per week met haar samen in de klas komt lesgeven.

Heel wat leerlingen hebben extra begeleiding nodig: ze hebben het lastig met de taal, hebben leermoeilijkheden of faalangst. Hun leerkracht probeert dat op te vangen. Door voor verschillende kinderen verschillend les te geven. Door ze individueel te begeleiden. Door zeer nauwkeurig hun evolutie te observeren en op te volgen in een kind- of leerlingvolgsysteem. Door samen les te geven, nauw samen te werken met ouders en PMS en bijscholing te volgen. Zo krijgt iedere leerling gelijke kansen en blijft niemand in de schaduw. Zulke leerkrachten doen aan zorgverbreding.

Scholen krijgen onder bepaalde voorwaarden voor twee schooljaren extra middelen om aan zorgverbreding te doen. Daarvoor moeten er minstens 20 leerlingen (of minstens 10 % leerlingen) ingeschreven zijn die in aanmerking komen voor zorgverbreding. Het is moeilijk om te zeggen welke kinderen meer zorg nodig hebben. Onderzoek maakt uit dat het vaak kinderen zijn van wie de moeder het diploma secundair niet heeft gehaald, die tot een éénoudergezin behoren of waarvan beide ouders werkloos zijn. Veel leerkrachten en ouders stellen deze voorwaarden wel in vraag. Er zijn immers kinderen die hieraan voldoen en géén extra zorg nodig hebben (of andersom). Elke situatie is anders.

«wij zitten

Hein (8) heeft het moeilijk op school. Rekenen wil maar niet vlotten.

Zonder extra hulp haalt hij het nooit.

Karim (9) uit Kenia zag zijn broer neerschieten. Hij zit nu op een Vlaamse school. Het is moeilijk vrienden te maken als je de taal niet spreekt.

Lisa (12) is erg onzeker en maakt daarom veel fouten.

Of iemand haar gerust kan stellen?

Gelukkig krijgen Hein, Karim en Lisa extra aandacht op school. Ze zitten niet in het donker. Want ieder kind heeft recht op goed onderwijs. Het licht op school zou moeten schijnen voor iedereen.

OK in de klas»

Nooit op school gezeten

Karim (9) uit Kenia zag zijn broer neerschieten. Amran (7) uit Koerdistan heeft nog nooit op school gezeten. Hij kan niet lezen of schrijven. Claire (10) komt uit Canada. Haar vader kon in België werken voor de firma en het hele gezin is meeverhuisd. Uit alle delen van de wereld zijn ze en ze willen zo snel mogelijk Nederlands leren en erbij horen. Ze zitten allemaal in een andere klas, maar twaalf uur per week volgen ze samen les in de onthaakklas. Juf Katleen geeft hen een 'taalbad'.

Na dit schooljaar moeten Karim, Amran en Claire meekunnen in hun gewone klas. Dan zijn ze geen anderstalige nieuwkomers meer. In de onthaakklas leren ze Nederlands spreken. Maar vooral ook in hun eigen klas tussen hun klasgenoten. Ze leren ook hoe het leven hier in België is en hoe mensen er met elkaar omgaan. Daarom trekken ze af en toe op uitstap.

Als een school ten minste vier anderstalige nieuwkomers heeft ingeschreven, kan ze een onthaakklas organiseren. Deze kinderen hebben geen Belgische (of Nederlandse) nationaliteit, zijn niet hier geboren, hebben Nederlands niet als moedertaal en spreken de taal niet voldoende om goed te kunnen volgen op school. Bovendien hebben ze nog geen volledig schooljaar les gevolgd in een Nederlandstalige school.

Woont in twee werelden

Kadir (6) zit in het eerste leerjaar. Thuis spreekt hij Marokkaans. Hij heeft al een aardig mondje Nederlands geleerd in de derde kleuterklas. Nu krijgt hij hulp van zijn klasjuf. Soms gaat ze naast hem zitten en helpt bij lezen of schrijven. Eén keer in de week krijgt hij aparte lessen taal. De taakleerkracht houdt zich dan met hem bezig.

Migrantenkinderen moeten soms een achterstand inhalen, omdat ze thuis geen Nederlands spreken, of omdat ze uit een ander onderwijssysteem komen. De school kan hen daarbij helpen. Ze krijgen even onderwijsvoorrang om een inhaalbeweging uit te voeren. Hun leerkrachten proberen dan een brug te slaan tussen de twee werelden van de kinderen. Het contact met de ouders is zeer belangrijk.

Een school kan nu extra middelen krijgen voor een periode van twee jaar (die kan verlengd worden) om de onderwijsachterstand van migrantenkinderen weg te werken. Daarvoor moeten er minstens 20 leerlingen (of minstens 10 % leerlingen) ingeschreven zijn die in aanmerking komen voor onderwijsvoorrang. Zij hebben niet de Belgische (of Nederlandse) nationaliteit, hun grootmoeder van moederszijde is niet in België geboren en hun moeder liep school ten hoogste tot het einde van het schooljaar waarin ze achttien werd.

«Ons zien ze wel zitten»

Thomas (8), Elien (10) en Femke (12). Ze hebben helemaal geen problemen op school. Als de leerkracht rekening houdt met iedereen in de klas, houdt hij ook rekening met de sterkere leerlingen. En krijgen ze ook wat hen toekomt: een tandje meer.

UIT DE SCHADUW

De meeste leerkrachten merken vlug welke kinderen extra begeleiding nodig hebben. Ze geven kinderen taken op hun maat, ze geven contractwerk, ze werken in hoeken, doen een beroep op een taakleerkracht, werken samen met het PMS, volgen de evolutie van kinderen op in een leerlingvolgsysteem. Via de lokale schoolraad of de participatieraad kunnen ouders meepleiten voor een zorgzame school waar het licht brandt voor iedereen.

Daarvoor krijgen scholen soms extra middelen. Die geeft het departement Onderwijs aan scholen die een project onthaalonderwijs, onderwijsvoorrang voor migranten of zorgverbreding ontwikkelen. Dit schooljaar is dat bijvoorbeeld 757 miljoen frank voor 800 scholen met een project zorgverbreding en 584 miljoen voor 700 scholen met onderwijsvoorrang. Voor meer inlichtingen kan u altijd terecht bij het departement Onderwijs - administratie Basisonderwijs - tel 02-553 92 41.

Bea is turnmoeder...

«Ik las de oproep voor een turnouder in het heen-en-weer-schriftje van Sara. Dat vond ik iets voor mij», vertelt *Bea Lambrechts* (35), moeder van *Sara* (3), *Bram* (7) en *Tom* (9). «Bewegingsoefeningen op muziek doe ik mee. Bij toestellen, trampoline of matten, is het goed dat er iemand extra bij staat. Als ik een idee heb, stel ik dat voor. Zo was ik laatst naar een Vietnamees ballet gaan kijken en dat leek me wat voor de les. Juf *Leen* heeft dan muziek gezocht... De kinderen vinden het plezant en ik

heb er zelf veel aan. Ik zie nu ook hoe Sara zich gedraagt in de groep. Ik ken de andere kinderen en weet beter waar ze het over heeft als ze 's avonds komt vertellen. In sommige scholen worden ouders geweerd. Bij de schoolpoort afzetten mogen ze nog net. Maar ouders zijn **nieuwsgierig**. Dat is toch heel normaal? Ze willen graag weten hoe de klas eruitziet, met wie hun kind speelt. Hier mag dat. Verscheidene ouders komen tien minuutjes vroeger om de kleuters aan te kleden. Maar naast jasmoeders heeft juf *Leen* in de eerste kleuterklas ook vertelouders, verhouders en verjaardagouders. Bij verjaardagen bakken ouders met de kinderen taart of pizza. Ze maken pudding, pannenkoeken en milkshake. De ene ouder heeft meer tijd dan de andere, maar zelfs wie weinig tijd heeft, waardeert als hij op zo'n verjaardag welkom is. Voelen dat je hier mag meedoen is belangrijk. Als ouders zeggen: ik zou dit of dat graag eens doen, dan wordt dat ingelast. Ieder ouder heeft wel een talent. Ze hebben hier niets tegen *pottenkijkers*.»

U kent ouders die actief in het schoolgebeuren betrokken zijn? Of u bent zelf zo'n ouder? Stuur uw gegevens naar Klasse voor Ouders - Hendrik Consciencegebouw - Emiel Jacqmainlaan 165 - 1210 Brussel.

3 [Op stap]

«Joepi mams, we gaan met de juf naar zee!» stormt Jens juichend de keuken binnen. U lacht terwijl u denkt, daar zijn ze weer... Mag een school geld vragen voor de bosklas, een theaterbezoek, een vijfdaagse excursie naar Koksijde? En is uw kind verplicht om mee te doen?

Ja, een school mag buitenschoolse activiteiten organiseren. En ze mag daar extra geld voor vragen. Het schoolbestuur maakt uit hoeveel geld het zelf investeert en wat het aan de ouders vraagt. Daarover kan met ouders worden overlegd (in de participatieraad of lokale schoolraad). De activiteiten moeten in het pedagogisch project van de school passen en ze moeten onderwijzend en opvoedend zijn. In het lager onderwijs mogen per schooljaar maximaal **10 lesdagen** gaan naar buitenschoolse activiteiten. Zo'n uitstap mag nooit langer dan vijf schooldagen duren. Het streefdoel is dat alle leerlingen deelnemen. Leren doen kinderen immers niet alleen tussen vier muren. Maar de ouder moet zijn schriftelijke toestemming geven en minstens drie vierde van de kinderen moet deelnemen. De school moet ook zorgen voor een verantwoorde opvang van kinderen die niet deelnemen.

Een antwoord op deze en vele andere vragen vindt u in de gratis

«Gids voor ouders met kinderen in het basisonderwijs». U kan de gratis brochure aanvragen met een briefkaart naar de administratie Basisonderwijs (GRATIS GIDS) - Hendrik Consciencegebouw - Emiel Jacqmainlaan 165, lokaal 4A8 - 1210 Brussel.

6 Wereldrecord zittenblijven

In het gewoon lager onderwijs blijft 5,5 % van de leerlingen in het eerste leerjaar zitten. In het eerste jaar van het gewoon secundair onderwijs heeft al meer dan één op vijf leerlingen vertraging. Dit loopt op tot bijna 38 % in het zesde jaar. Jongens hebben meer vertraging dan meisjes. Het verschil neemt van jaar tot jaar toe. In het zesde jaar is dat 45 % van de jongens en 30 % van de meisjes. Het algemeen secundair onderwijs telt het kleinst aantal leerlingen met vertraging: 4 %. In het beroepssecundair (BSO) is dat 7 %, in het technisch secundair 10 en het kunstsecundair (KSO) 14 %. Is dat nu **meer of minder** dan vroeger? Omdat vroeger onderzoek minder nauwkeurig was, is een correcte vergelijking onmogelijk. Wat wel duidelijk is, is dat ouders voor hun kind vaak theoretische richtingen (ASO) kiezen boven de technische (TSO) en de technische boven de beroepsrichting (BSO). Daardoor krijgen kinderen niet altijd de opleiding die echt past bij hun capaciteiten. Pas veel later schakelen ze dan toch over: het watervalstelsel. Dat werkt zittenblijven in de hand. Ons land heeft zowat het wereldrecord zittenblijven. Veel andere landen hebben géén zittenblijvers.

U kan het gespecialiseerde werk «Zittenblijven en schoolse vertraging in het Vlaams onderwijs - een kwantitatieve analyse - 1996-1997» voor 200 fr. bestellen bij de Afdeling Informatie en Documentatie van het departement Onderwijs - cel Publicaties - Hendrik Consciencegebouw - Emiel Jacqmainlaan 165 - 1210 Brussel - tel 02-553 66 53.

5 Slecht rapport?

Wat doet u als uw kind straks met een slecht rapport naar huis komt? Zakgeld inhouden, verplichte studie elke dag van de vakantie, niet mee op weekend met de jeugdbeweging, gedaan met basket? Heeft u de volgende stappen al eens geprobeerd?

1. **Luister** naar hoe uw kind zijn slecht rapport interpreteert. Laat hem zijn verhaal doen, probeer hem te begrijpen, oordeel niet onmiddellijk. Laat voelen dat u meeleeft.

2. Doe uw kind **inzien** dat het zelf iets kan doen aan zijn resultaten.

3. Bekijk samen de uitleg die uw kind geeft en probeer met hem tot de meest waarschijnlijke **oorzaak** te komen. Deze interpretatie moet concreet zijn en het kind in staat stellen om zijn aanpak te wijzigen.

4. Stel samen een **actieplan** op. De nieuwe aanpak, zeg maar. Maak er samen afspraken over. Dat is iets heel anders dan zomaar straffen.

2 Ander kind?

De ouders van een gehandicapt kind zijn vaak heel onzeker en bang voor de toekomst. Ze voelen zich **machteloos**. Ze willen hun kind wel helpen, maar hoe? Specialististen kunnen hun kind helpen in een speciale instelling of in een bijzondere school. Maar ouders kunnen ook zelf centraal staan in de ontplooiing van het kind. Als ze goed worden begeleid, kunnen ouders een belangrijke rol spelen in de behandeling van een kind met een handicap. Dat zegt het *Consultatiecentrum voor Ouderbegeleiding en Thuistherapie* (CCOT). Het consultatiecentrum helpt ouders die er bewust voor kiezen hun kind met een handicap of ontwikkelingsstoornis in de familiekring te laten ontplooiën. Ze leren zelf oefeningen die passen in de behandeling van hun kind. De begeleiding van de ouders gebeurt door specialisten.

Meer informatie bij Voluntas v.z.w. - Vaartkaai 2 - 2170 Merksem - tel 03-647 02 88 (maandag tot vrijdag van 9 tot 13 u., woensdag van 20 tot 22 u.) - fax 03-647 01 69.

9

ACTIE MET KLASSE

Tien lezers winnen gratis vakantie

U wordt er ongetwijfeld mee overladen: de goede voornemens uit de nieuwjaarsbrieven van uw kinderen. Maar wat doet de jaarwende met u? Maakt u het ook even stil, kijkt u achterom naar wat in de opvoeding van uw kinderen heeft gewerkt en wat niet en wat u daaruit leert? Of heeft u een mooi verhaal, iets dat u van zich wil afschrijven of gewoon wil koesteren? Schrijf uw nieuwjaarsbrief naar Klasse en win een vakantie. Dit blad leeft van uw reacties. Het plant er zijn inhoud, service en acties op. We krijgen wel veel post, maar misschien ontbreekt dat ene briefje nog. Het uwe.

Tien briefschrijvers winnen een vakantiebonn met een waarde van 10.000 fr. voor een vakantie uit de brochure «Vlaanderen Vakantieland». Daarin staan leuke verblijven voor het hele gezin. We loten de tien winnaars gewoon uit de brieven die vóór 30 januari in de bus vallen. Iedereen maakt dus even veel kans. De winnaars kunnen meteen hun vakantie uitkiezen.

Schrijf uw brief naar Klasse voor Ouders (NIEUWJAARSBRIEF) - Hendrik Consciencegebouw - Toren A, vijfde verdieping - Emiel Jacqmainlaan 165 - 1210 Brussel.

Het secundair onderwijs gaat er een beetje anders uitzien. Dat heeft het Vlaams Parlement beslist. Vanaf september volgend schooljaar zal het studietoelaanbod daardoor voor leerlingen (en ouders) doorzichtiger worden. Tot nu toe organiseerden te veel scholen te veel en vaak overlappende studierichtingen. In het Algemeen Secundair Onderwijs (ASO), dat leerlingen voorbereidt op hoger onderwijs, komt er meer wiskunde en moderne talen vanaf het derde jaar (de tweede graad). Het Beroeps Secundair Onderwijs (BSO) wordt opgedeeld in afzonderlijke leerpakketten, modules. De leerling kiest één of meer modules waar hij een certificaat voor kan halen. Maar de hervorming gaat verder. Meer scholen gaan op materieel, financieel, organisatorisch en personeelsvlak samenwerken en toch hun eigen profiel behouden. Vanaf september 2004 voert elk schoolbestuur functiebeschrijvingen in (wat moet elke leerkracht, elke personeelslid doen en hoe?). Later, vanaf 2006, komt er dan de evaluatie. Hoe vulde het personeelslid zijn taken in, wat ging goed en wat minder goed?

De brochure «De hervorming van het secundair onderwijs» geeft een overzicht van de verschillende aspecten van de hervorming: het studietoelaanbod, de scholengemeenschappen, de werkmiddelen en het personeel. U kan de gratis brochure bestellen bij de Afdeling Informatie en Documentatie - cel publicaties - Hendrik Consciencegebouw - Emiel Jacqmainlaan 165 - 1210 Brussel - tel 02-553 66 53. Nieuw voor ouders is ook de gratis brochure over de hervormingen van de autonome raad en de overlegstructuren van het gemeenschapsonderwijs.

9/10

U heeft er niets van gemerkt, maar wij zijn verhuisd. Klasse woont nu in een toren (die van de voorpagina, woeha!). Ons nieuw adres is Klasse voor Ouders - Hendrik Consciencegebouw - Toren A, vijfde verdieping - Emiel Jacqmainlaan 165 - 1210 Brussel. Het zal wel symbolisch zijn dat het gebouw de naam kreeg van de man die zijn volk leerde lezen. Het hele ministerie van Onderwijs is daar nu gehuisvest.

De volgende Klasse voor Ouders verschijnt op 15 januari. Het feest gaat gewoon door.

B este K lasse,

«Ik ben moeder van drie zalige kinderen en heb een druk leven. Niet zo ongewoon in deze tijd. Ondanks die drukte staan mijn man en ik op een belangrijk principe in ons gezin: samen eten. Samen eten creëert een ongelooflijke dialoog met de kinderen en alle onderwerpen komen aan bod. We denken dat dit belangrijk is in deze drukke, gejaagde maatschappij. Wij zetten de tijd eventjes stil en de maaltijden zijn voor elk van ons een aangenaam gebeuren. We hebben dan echt het gevoel dat de band met de kinderen stevig is en dit lijkt ons onmisbare voeding voor hun toekomst.»

(L aurence Veys, ouder)

Onderzoek toont aan dat slechts een derde van de gezinnen met lagere-schoolkinderen elke ochtend samen ontbijt. In welke situatie herkent u uw gezin?

- Wij ontbijten één of twee keer per week met het hele gezin samen (zoals in ongeveer de helft van de gezinnen).
- Wij ontbijten nooit samen (zoals in een tiende van de gezinnen).
- Wij eten elke middag samen (zoals één op tien gezinnen).
- 's Middags eten we één of twee keer samen per week (zoals in zes op tien gezinnen).
- 's Avonds eten we elke dag samen (zoals in zes op tien gezinnen).
- Wij eten 's avonds één of twee keer per week samen (zoals in een tiende van de gezinnen).
- Wij eten 's avonds nooit samen (zoals één op veertig gezinnen).

(cijfers uit Kindertijd van Bea Van den Bergh)

4 [Gratis brochure]

Steeds meer komen mensen met eenzelfde probleem samen om elkaar te informeren, te steunen en er beter van te worden. In een zelfhulpgroep vinden mensen lotgenoten, steun, hulp en informatie. Klasse wijst de weg.

8 Help (2)

Uw kind heeft autisme?

In Vlaanderen zijn er ongeveer 15.000 mensen met een of andere vorm van autisme. Eén op vijf autistische kinderen zit in het gewoon onderwijs. Ze kunnen bepaalde verbanden niet leggen die voor andere kinderen automatisch zijn. De wereld is een grote chaos. Vaak krijgen ze pas een specifieke behandeling als ze zes jaar zijn. Veel kostbare tijd is dan al verloren gegaan. Autismen is niet te genezen, maar met oefeningen kunnen vaardigheden aangeleerd worden die andere kinderen spontaan leren. Ouders van Kinderen met Autismen en de Vlaamse Dienst Autismen proberen ouders, broers en zussen te ondersteunen en verwijzen naar bevoegde instanties.

Ouders van Kinderen met Autismen - Verbindingsstraat 5 - 2570 Duffel - tel 015-31 49 33.

Vlaamse Dienst Autismen - Groot Begijnhof 14 - 9040 Gent - tel 09-238 18 18 (elke dag van 9 tot 13 u., woensdag van 9 tot 17 u.)

Uw kind stottert?

Stotteren is geen ziekte. 3 à 4 % van alle kinderen kampt ermee. Stotteren heeft niks met nare ervaringen te maken of met erfelijkheid. Een stottertherapie duurt al vlug twee à drie jaar. Maar dan moeten ouders er wel vlug bij zijn. De Ouderwerkgroep Stotterende Kinderen geeft voorlichting en informatie over stotteren en over therapiemogelijkheden.

Ouderwerkgroep Stotterende Kinderen - Drakenhoflaan 20 - 2100 Deurne - tel 03-322 06 48 (na 17 uur) - Boerenlegerstraat 138 - 2650 Edegem - tel 03-457 74 48.

Klikt mijn kind?

«Astrid zit in de derde kleuterklas. Op school werken ze deze week rond het thema klikken. Astrid komt voortdurend alles aan mij vertellen. Wanneer is klikken echt klikken en wat doe je eraan als ouder?» (Daisy De Cauwer, ouder)

Wat is klikken?

«Klikken is een probleem als kinderen vaak één of verschillende leeftijdsgenootjes in een negatief daglicht willen stellen bij volwassenen. Meestal zijn de verhalen onbenullig of kloppen helemaal niet.

Soms komt een kind gewoon iets vertellen omdat hij gelooft dat een volwassene moet tussenkomen. Dan toont hij veeleer zijn verantwoordelijkheidszin.

Waarom klikken kinderen?

Kinderen die hardnekkig klikken, willen vaak problemen met andere kinderen oplossen of uit de weg gaan. Omdat ze niet goed weten hoe ze dat moeten doen, zoeken ze steun en bescherming bij volwassenen. Soms wil het kind onrecht dat hem is aangedaan vergelden. Een kind dat klikt voelt zich er niet bij horen. Hij wordt gemakkelijk benadeeld, uitgesloten of zelfs gepest. Door te klikken zet een kind zich af tegen zijn vrienden: hij wordt nog minder geliefd in de groep en de cirkel is rond. Hoe meer hij zich alleen voelt, hoe meer hij de volwassenen erbij wil betrekken. Klikken komt vooral voor bij kinderen op lagere-schoolleeftijd. Ze zijn dan erg gevoelig voor de geringste onrechtvaardigheid tussen leeftijdsgenoten.

Hoe reageer je als ouder?

Vaak zien ouders het onderliggende probleem van het klikken niet. Ze krijgen het op hun zenuwen en straffen hun kind, ofwel krijgt het vriendje ervan langs. Als kinderen klikken, komt het erop aan dat gedrag niet te versterken door op te treden tegen de leeftijdsgenoten. Het kind zal vaker klikken en zich meer isoleren van de groep. Ouders nemen het best een neutrale houding aan waarbij ze het kind niet zozeer een gevoel van bescherming geven, maar wel een oplossing aanreiken. Zeggen hoe hij de andere kinderen kan benaderen. Klikken bestraffen lost het probleem voor het kind niet op. Misschien wel voor de ouder.»

Hans Vermeiren
Psycholoog en gedragstherapeut

Zijn deze maand gezien met een sticker van Klasse: Lut Vandepitte uit Lissewege en Hans Hoskens uit Mol. Ze winnen een boeken- of cd-bon van 1000fr. U wil ook zo'n sticker plakken? Vraag hem gratis aan bij Klasse voor Ouders (STICKER) - Hendrik Consciencegebouw - Toren A, vijfde verdieping - Emiel Jacqmainlaan 165 - 1210 Brussel.

1 Kindermishandeling

In Vlaanderen is één op tien kinderen het slachtoffer van een of andere vorm van mishandeling. Meer dan 80 % van de kindermishandeling gebeurt binnen het gezin. Maar het gebeurt ook in de klas: treiterende en potelende leerkrachten die hun machtspositie misbruiken. De jongste jaren is het aantal meldingen van kindermishandelingen toegenomen. Niet omdat het probleem is toegenomen, maar omdat het meer bespreekbaar is geworden. Er zijn verschillende vormen van kindermishandeling.

- **Lichamelijke mishandeling:** schoppen, slaan, toebrengen van brand- of snijwonden.
- **Psychische mishandeling:** kleineren, negeren, bedreigen en bang maken, onredelijke eisen stellen. Kinderen geen steun, bemoediging, veiligheid en geborgenheid geven.
- **Lichamelijke verwaarlozing:** het kind krijgt onvoldoende zorgen (kleding, maaltijden, nachtrust, gezondheid of medische voorziening).
- **Psychische verwaarlozing:** het kind krijgt onvoldoende aandacht (genegenheid, geborgenheid, tijd en ruimte).
- **Seksueel misbruik:** het kind voelt zich gedwongen tot seksuele contacten.
- **Structureel geweld:** uitsluiting of onderdrukking van kinderen omdat onze maatschappij hen niet erkent als volwaardige leden (ze mogen niet mee beslissen, moeten alleen maar luisteren).

Slechts 14 % van de leerkrachten heeft in zijn carrière ooit een geval van kindermishandeling opgemerkt. Deze maand krijgen ze via hun Klasse een uitgebreide fiche over hoe ze kindermishandeling kunnen herkennen en hoe de school kan reageren. Ouders die ermee te maken hebben, moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen. In het belang van het kind.

Het is belangrijk dat opvoeders zelfs bij het minste vermoeden van kindermishandeling gevat optreden. Dat doen ze niet op eigen houtje. Bij een crisissituatie kunnen ze altijd een beroep doen op:

- de kinder- en jongerentelefoon: 078-15 14 13 (elke dag van 16 tot 20 uur, behalve op zon- en feestdagen)
  - de advieslijn Ongewenst Seksueel Gedrag binnen het Onderwijs: 016-81 52 09 (maandag 14-22 u., woensdag 14-18 u. en zaterdag 9-13 u.)
  - de vertrouwenscentra voor kindermishandeling: Antwerpen 078-15 00 20, Brussel 02-477 60 60, Leuven 016-33 21 33, Gent 09-243 86 86, Brugge 050-34 57 57 en Hasselt 011-27 46 72. (Binnenkort veranderen deze telefoonnummers, maar de centra blijven nog een tijdlang op het oude nummer bereikbaar)
- Wie meer wil lezen over kindermishandeling kan in de bibliotheek terecht bij het SIS0-nummer 323.4 (trefwoord kindermishandeling).

Mensen SLAAN is gewoonweg verboden. Ook ouders mogen hun kinderen niet slaan.

Acties met Klasse 7

Duizenden ouders en kinderen nemen deel aan de acties die Klasse voor Ouders in samenwerking met musea, natuurreservaten, bibliotheken, bioscopen, theater- en podiumkunsten uitwerkt.

Voor velen is dat een extra stimulans om samen iets te doen dat ze anders vergeten. Voor sommige ouders is het de eerste kennismaking met de bibliotheek, het theater of museum. Kinderen leren ook op die plaatsen. Ze leren zichzelf, maar ook de anderen en de wereld beter kennen, het voedt hun fantasie en ze leren verbanden leggen. Een nieuwe wereld gaat open. Dat is ook wat de school probeert. Als ouders daarbij aansluiten en zelf eens een museum bezoeken, een goede film, theater... halen de kinderen daar voordeel uit. De thuiscultuur wordt dan beter afgestemd op de schoolcultuur. En daar is iedereen mee geholpen.

Klasse voor Ouders is een gratis blad voor alle ouders van kinderen tussen drie en veertien jaar. Scholen kunnen het blad gratis aanvragen. 82 % van de scholen doet dat ook. Ouders die het blad niet krijgen, kunnen de school vragen zich in te schrijven. Gebeurt dat niet dan kunnen ze een postabonnement aanvragen voor 200 fr. (10 nummers). Klasse voor Ouders - Hendrik Conscience-gebouw - Toren A, vijfde verdieping - Emiel Jacqmainlaan 165 - 1210 Brussel - tel 02-553 96 90 - fax 02-553 96 85.